

SYLWAN

M I E S I Ę C Z N I K
WYDZIAŁU NAUK ROLNICZYCH i LEŚNYCH P. A. N.
I POLSKIEGO TOWARZYSTWA LEŚNEGO

Rok CIII

Warszawa, kwiecień 1959

Zeszyt 4

Prof. dr PROKOFIJ WASILJEW

Zastępca Dyrektora Instytutu Lasu Akademii Nauk ZSRR

Perspektywy rozwoju gospodarstwa leśnego w ZSRR

Перспективы развития лесного хозяйства в СССР

Prospects of Developing the USSR Forest Economy

Tezy referatu N. S. Chruszczowa o rozwoju gospodarki narodowej w okresie najbliższych siedmiu lat zawierają wiele uwag poświęconych sprawie lepszego wykorzystania i reprodukcji zasobów leśnych. Odpowiednie wskaźniki dotyczące pozyskania surowca drzewnego zakładają wzrost wyrębu (bez uwzględniania użytkowania przygodnego) z 322 mln m³ w r. 1958 do 372—378 mln m³ w r. 1965. Podany rozmiar użytkowania jest prawie sześciokrotnie wyższy od ilości drewna pozyskanego w r. 1913.

Przyjmując, że średni zapas drzewostanów przewidzianych do wyrębu (w głównych ośrodkach pozyskiwania) nie przekracza 150—170 m³/ha, okaże się, że dla pozyskania masy drzewnej zaplanowanej na siedmiolecie konieczne jest coroczne wyrąbanie drzewostanów na powierzchni 2—2,4 mln ha, czyli powierzchni półtora raza większej od całej powierzchni leśnej Anglii. Przy tak wielkich rozmiarach użytkowania, obecne rozmieszczenie wyrębów byłoby zupełnie nie do przyjęcia. Z tego względu omawiane tezy przewidują pokrywanie rosnących potrzeb na surowiec drzewny i inne produkty gospodarstwa leśnego głównie kosztem zwiększenia wyrębu lasów położonych w północnych, wysokolesistych rejonach kraju (Ural, Syberia), przy jednoczesnym zastosowaniu na szeroką skalę mechanizacji pozyskania i przerobu drewna w miejscach jego pozyskania. Odpowiednie wskaźniki dowodzą, że udział Uralskiej i Syberyjskiej w całkowitej produkcji leśnej wzrośnie w okresie siedmiolecia w zakresie drewna użytkowego — z 40% do 44%, w zakresie przemysłu tartaczno-blechowego — z 34% do 44% oraz w zakresie produkcji papieru — z 22% do 25%. Dla właściwej oceny wymienionych wskaźników należy wspomnieć, że w okresie bezpośrednio poprzedzającym pierwszą wojnę światową oraz w pierwszych latach władzy radzieckiej wysokolesista Syberia dostarczała za-

C-22276

ledwie około 8% ogólnej masy surowca drzewnego, a przemysłu tartacz-
nego prawie nie miała.

Przemysł papierniczy powstanie w Syberii dopiero w pierwszych latach
najbliższego siedmioletnia. Pierwsze zakłady wymienionego przemysłu
powstaną w okolicach Krasnojarska, w rejonie budowy bratskiej hydro-
elektrowni, w okręgu irkuckim. W wymienionych i w innych rejonach
Syberii zaplanowano budowę licznych zakładów przemysłu tartacz-
nego, przemysłu sklejkowego, fabryk produkujących płyty wiórowe i pilśniowe,
zakładów hydrolizy drewna oraz wielu innych przedsięwzięć obróbki
i przerobu drewna.

Pozwoli to na znaczne usprawnienie zaopatrzenia w drewno syberyjskie
wysoko rozwiniętych gospodarczo, małolesistych rejonów kraju, a jedno-
cześnie stworzy możliwość zerwania z praktyką nadmiernych cięć w lasach
niektórych rejonów europejskiej części ZSRR. Dla rejonów centralnych,
południowych, zachodnich oraz dla terenów nadwołżańskich, w których
dokonywano nadmiernych wyrębów zaplanowano obniżenie rozmiaru
użytkowania ze 120 mln m³ do 92 mln m³ rocznie (w r. 1965).

Również i inne zagadnienia zostały uwzględnione w tezach referatu
N. S. Chruszczowa. Plany dotyczące użytkowania krajowych bo-
gactw leśnych mają na celu nie tylko zaspokojenie bieżących potrzeb
społeczeństwa, ale przewidują jednocześnie wzmożenie prac nad odno-
wieniem i ochroną lasu.

W Związku Radzieckim prowadzi się na szeroką skalę zarówno prace
urządzeniowe jak i odnowieniowe. Dopiero przed dwoma laty zakończono
inwentaryzację wszystkich zasobów leśnych ZSRR, oraz urządzania la-
sów położonych w europejskiej części kraju. Zorganizowane w tym celu
organa urządzania lasów są dziś w stanie opracować plany urządzania
lasu dla około 38 mln ha lasu rocznie. Uwzględniając powyższą okolicz-
ność, oraz dążąc do intensyfikacji gospodarstwa leśnego, projekt planu
siedmioletniego zakłada opracowanie wstępnych i ostatecznych planów
gospodarczych dla 262 mln ha lasu. Jednym z głównych celów wspom-
nianych gigantycznych zamierzeń jest podwyższenie produktywności urzą-
dzonych gospodarstw leśnych. Opracowane przez organy urządzania lasu
plany gospodarcze zakładają podwyższenie średniego przyrostu lasów
w ZSRR w okresie 7—10 lat, o 10—15%.

W planie siedmioletnim przewiduje się przeprowadzenie prac odnowie-
niowych na powierzchni 11 mln ha, przy czym na połowie wymienionego
obszaru zastosuje się odnowienie sztuczne. Planuje się ponadto wprowa-
dzenie szczególnie cennych dla gospodarki gatunków drzew oraz gatun-
ków szybkorosnących. Prace z tego zakresu będą prowadzone przede
wszystkim w rejonach intensywnej gospodarki leśnej, tj. w rejonach
centralnych, zachodnich i południowych (dorzecze Wołgi) europejskiej
części ZSRR.

Ważnym zadaniem organów administracji leśnej jest wprowadzenie
w okresie siedmioletnia skutecznych środków do walki z pożarami leś-
nymi oraz zabezpieczenie lasów przed szkodliwymi owadami i chorobami.

Plan siedmioletni przewiduje poważne zadania na odcinku podwyższe-
nia lesistości rejonów stepowych i leśno-stepowych. Poczesne miejsce
zajmuje również plan dalszej kontynuacji rozpoczętych dawniej prac
zalesieniowych zmierzających do utworzenia systemu leśnych pasów
polochronnych. Rozwój i gospodarcze wykorzystanie leśnych pasów

ochronnych położonych w południowo wschodniej części kraju oraz pasów leśnych istniejących na polach kołchozowych potwierdza celowość dalszego rozwijania stepowych upraw leśnych.

W tezach referatu o rozwoju gospodarki narodowej ZSRR w latach 1959—1965 przewiduje się wzmożenie prac nad rozbudową dróg leśnych i osuszaniem podmokłych gruntów leśnych. Prace odwadniające zostaną zapoczątkowane przede wszystkim w lasach republik nadbałtyckich, na Białorusi oraz w północno-zachodniej i zachodniej części kraju. Budowa dróg zostanie rozwinięta wszędzie tam, gdzie tego będą wymagać zasady i normy intensyfikacji gospodarstwa leśnego. Wymienione prace mają szczególne znaczenie dla podniesienia produktywności lasów.

W urzeczywistnieniu wszystkich wymienionych planów duże znaczenie będą miały prace naukowo badawcze z zakresu leśnictwa oraz wykorzystanie przodujących doświadczeń światowego gospodarstwa leśnego.

Umacniająca się w ostatnich latach więź radzieckich leśników z leśnikami z zagranicy świadczy o wzajemnych korzyściach płynących z wymiany doświadczeń nauki i praktyki. Leśnicy radzieccy będą powyższe związki nadal rozwijać i umacniać.*)

Z rosyjskiego przełożył
Tadeusz Marszałek

Praca wpłynęła do Komitetu Redakcyjnego 23 grudnia 1958 r.

---

*) W listopadzie ub. roku odbyła się w Moskwie konferencja poświęcona podniesieniu produktywności lasów, zorganizowana przez Instytut Lasu Akademii Nauk ZSRR. Sprawozdanie z tej konferencji, w której brali także udział polscy leśnicy, będzie zamieszczone w 6 zeszycie „Sylwana“ br. *Komitet Redakcyjny.*